

AURRERAPEN-TAILERRETAN ATERATAKO ONDORIOAK

Getxo, 2018-03-15

Bertaratutakoen kopurua: 22

1. BIODIBERTSITATEA ETA BALIO NATURALAK: JARRAITUTASUN EKOLOGIKOA, LANDA-INGURUNEA SUSTATZEA ETA PAISAIA HOBETZEA.

JARRAITUTASUN EKOLOGIKOA

> Andra Mari bakartuta: Lurraldeko azpiegiturak (metroa eta errepideak) hausturaren eragile nagusizat hartu dira.

KORRIDORE EKOLOGIKOAK

> Aixerrotako pinudiaren balioa nabarmendu da.

IBAIEN IBILGUAK ETA IBAIERTZAK

> Ibaien ibilguak garbitzeko eta mantentzeko aldizkako lanak ikuskatzea udalen aldetik.

> Degradatutako eremu hidrikoak berriro naturalizatzeko planak sustatzea, pertsona asko biltzen diren eremuen kudeaketa ona bermatuz, eremu horietako asko aisialdirako gunee bihurtuko direla kontuan hartuta.

HIRI-BARATZEAK

> Hiri-baratzeak *versus* lehen sektorea. Zalantzan jarri dira hiri-baratzeen helburuak, eta lehen sektoreko jarduerekin izan dezaketen "lehia desleiala".

> Bazkarako espezien landaketa sustatzea (Europar Batasunak diruz lagunduta).

> Eskualdeko planekin integratzea.

LURZORU URBANIZAGARRIA DESKLASIFIKATZEA

> Gaur egun udalerrietan dauden eremu naturalak errespetatu behar dira; eta, interes ekonomikoen mende utzi ordez, lehen sektorea indartu eta haren aldeko benetako politikak egonkortu behar dira.

BASOEN KOKAPENA

> Baserrien birgaitzea sustatzea, produkzio-unitateak diren aldetik.

2. HIRI-EREDU OREKATUA: ETXEBIZITZEN BEHARRA ETA ESKAINTZA, ETA JARDUERA EKONOMIKOAK.

OREKA SOZIOEKONOMIKOA

> Getxo ia lo-hiria da: Ibilgailuen zirkulaziorako arazoak daude, baita gizarte-kohesio arazoak ere.

> Getxon enpresak, industria txikiak, zerbitzuak eta abar jar daitezke, eremuan kalitatezko lanpostuak sortzeko.

> Hori lortzeko, jarduera ekonomikoa bermatu behar da herrietan.

> Udalerrietan enplegu-eskaintza bultzatu behar da, baina kalitatezko enplegua ere sortu behar da.

> Industria eremuan, desorekari aurre egin behar zaio, hiri-eremuekin bateragarriak diren produkzio-ereduen bitartez.

HIRI TRINKOA

- > Getxon gero eta pertsona adindu gehiago dago, ez dago gazteentzako bizimodurik. Askotariko jarduerak falta dira: aisia, kultura...
- > Lurzoruen erabilera mistoa sustatzea. Erabilera bakarreko lurzoruak (bizitegi-lurzorua, hirugarren sektorerako lurzorua...) desagerrarazi behar dira. Lurzoruak mistoak izan beharko lukete.
- > Jarduera ekonomikoak etxebizitzekin batera daitezke.
- > Bizitzeko moduko herriak egin behar ditugu. Herriaren alde lanik egiten ez bada, ez dago herririk.
- > Lehen sektoreko tokiko merkatuak sustatzea, premia biziko gaiei (batez ere janariei) lehentasuna emateko, honako irizpide hauek baliatuta: 0 kilometro, produktu agroekologikoak...

BIZITEGI-KALIFIKAZIOA

- > Andra Mari kaltetutako eremua da 65eko arau subsidiarioetatik hasita: behar baino lurzoru gehiago okupatzen da eta dentsitatea txikia da. Berariazko arazoak sortzen dira (autoz ibili beharra, azpiegitura garestiak...).
- > Arazo hori beste udalerrri batzuetan ere badago (Berango, Leioa...) baina alde handiak daude Bilbo metropolitarrako udalerrrien artean.

LURZORU KUTSATUAK

- > Lehenik eta behin, eremu kutsatuen inbentario bat egin behar da.
- > Eremu kutsatuak berroneratu beharko lirateke nolnahi ere (berdin da gero erabiliko diren ala ez diren).
- > Oso garestia dela kontuan hartu behar da; baina, osasunean eragin zuzena duenez, aintzat hartu beharrekoa da.
- > Fabriketatik datorren airearen kutsaduragatik kezka handia dago. Herritarrek ez daukate aireko substantzietan buruzko informaziorik: arriskutsuak ote diren, nondik datozen...
- > Fabrika batzuek kutsadura akustikoa eragiten dute.

MOTORRIK GABEKO IRISGARRITASUNA

- > Garraio kolektiboa hobe izango balitz, jende askok ez luke autoa erabiliko.
- > Jendeak udalerrri berean bizitzea eta lan egitea bultzatu beharko litzateke.

ETXEBIZITZA SOZIALEN MERKATUA

- > Getxoko etxebizitzaren prezioa oso altua da: gazteentzat ezinezkoa da udalerrian geratzea. Ez dago ia etxebizitzarik, eta daudenak oso garestiak dira.
- > Etxebizitza okupatu eta hutsen errolda egitea, alokairu sozialari begira, eta ahalik eta gutxien eraikitzea.
- > Etxebizitza sozial publikoen parke publikoa, errotazio-erregimenean, errentaren araberako alokairu soziala ordainduta. Etxebizitza publikoak salgai badaude, denek ezin dituzte eskuratu; horrez gainera, lurzorua eta etxebizitzak agortzen ditugu. Halaber, baliteke horrenbestez alokairuen merkatuan prezioak jaistea.

ETXEBIZITZA HUTSAK

- > Etxe handi babestu asko hutsik daude; etxe horiek berritzea bideratu beharko litzateke, haien okupazioa sustatzeko, bigarren bizialdia izan dezaten.
- > Udaldiko etxebizitzaren ikuskapenak ugaritzea, eta gune turistiko hutsak desagerraraztea.
- > Etxebizitza hutsen errolda fidagarri bat egin behar da.

- > Ez dago etxebizitza hutsen erregistro garbirik: Eusko Jaurlaritzaren azterketak emandako datuak eta udal erroldan jasota daudenak ez datoz bat. Zer hartzen da etxebizitza huts gisa?
- > OHZri errekarquak jartzea ez da nahikoa etxebizitza hutsak mugiarazteko.

HURBILEKO MERKATARITZA

- > Merkataritza-guneek espazio handiak hartzen dituzte, tokiko merkataritza eta zinema-aretoak kaltetzen dituzte... Areeta hustu egin da.
- > Internet bidezko erosketen ondorioz, hurbileko merkataritzak behera egin du.
- > Lokalak alokatzeko ordaindu behar diren prezioek ere gertuko merkataritzaren beheraldian eragin dute.

3. KUTSATUTA EGON DAITEZKEEN LURZORU ESTRATEGIKOEN BERRONERATZEA.

- > Algorta gasolindegia.

4. MOTORRIK GABEKO GARRAIO-MODUAK, GARRAIO PUBLIKOA ETA INTERMODALITATEA.

ALDIRIETAKO APARKALEKUAK

- > Ibarbengoako aparkalekua: ez du zentzurik, lurralde-plan partzialeko gomendio guztiak kontuan hartuta:
  - Lurralde naturala okupatzen du.
  - Akuiferoaren eremu sentikor batean dago.
  - Ez da parte-hartze prozesurik egin.
- > Higiezinaren alorrean diru-jana egiteko ahalegina izan da: han ez zen geltokirik egin behar.
- > Geltokia garapen urbanistiko jakin baterako pentsatuta zegoen, eta espekulazio urbanistikoko prozesu bati lotuta ezarri zen.
- > Ibarbengoako eraikuntzak eragozten du oinezkoak eta bizikletak bidegorrira igarotzea.
- > Kontzeptualki, intermodalitatea interesgarria da, baina baliteke aparkalekuak inpaktu negatiboa izatea eremu horretan.
- > Garraio publikoaren geltokietara bizikletaz iritsi ahal izatea sustatzea.

HEGOALDEKO SAIHESBIDE METROPOLITARRA

- > Azpiegitura egina dagoenez, erabili egin behar da.
- > Doakoa izan beharko luke.
- > Salgaien garraioak hiritik ez pasatzeko balioko luke.
- > Saihesbidearen erabilera sustatzeak autoaren erabilera handituko luke (abiadura handitzea, kutsadura...). Horrek ondorioak eragingo lituzke ingurumenean, eta ez luke konponduko mugikortasun-piramidea aldatzeko helburua. Autoentzako azpiegituran gastatzeak ez du lehentasunik izan behar, beste behar batzuen gainetik.

APARKALEKUAK

- > Kontresana: alde batetik, aparkalekuak behar dira, eta bestetik, autoaren erabilera sustatzen da.
- > Garrantzitsua izango litzateke aparkalekuak publikoak izatea eta udalek kudeatzea.

TARIFAK

- > Garraio publikoko tarifak EAE osorako.
- > Tarifen integrazioa.
- > Txartel-sistema intermodala autonomia-erkidego osorako.

INTERMODALITATEA

- > Garraio publikorako proposamena: anezkak puntako ordu jakin batzuetan.
- > Eskualdeak autobusez lotzea, garraio publikoko anezka moduan.
- > Urdulizko ospitaleak komunikazio hobeak behar ditu.

BIZIKLETA

- > Getxon, Uribe Kostan eta Bilbon mailegu-sistema publikoak bateratzea, baita aparkalekuak ere.
- > Bizikleta publikoen zerbitzu gehiago egotea lurralde osoan, baita herri txikietan ere.
- > Getxok bizikletak aparkatzeko toki gehiago eta prezio merkeagoak behar ditu.
- > Bidegorriak elkarlotuta egon behar dute, eta ekipamenduetara eta gune nagusietara joateko balio behar dute.
- > Bidegorrien sare nagusiak udalerriaz gaindikoa izan behar du.
- > Butroe ibaiaren bi ertzetan joateko eta etortzeko bidegorriak egitea, ingurumenean inpaktu txikia duen bide-zorua baliatuta.
- > Autobus-geltokiak automatizatuta egotea, metroan bezalako pantaila eta guzti, errazago erabiltzeko.
- > Itsasadarrean bidegorria jartzea.

5. ONDARE MATERIALA, ONDARE UKIEZINA ETA PAISAIA: IDENTITATEAREN ADIERAZPIDEA, ABERASTASUNA ETA ENPLEGUA.

TRANTSIZIO-PAISAIA

- > Andra Mari: giltzarrizko trantsizio-paisaia, Berangoko mendiak eta beste eremu batzuk hartzen dituen. Babestu behar da.

GARAPEN TURISTIKOA

- > *Lurralde naturalaren eta hiri-ingurunearen harrera-gaitasunarekin bat datorren garapen turistikoa planteatzea landari atea jartzea da.*

6. LEHENDIK DAUDEN HIRI-BILBEEN JARRAIAN EZ DAUDEN EKIPAMENDU BERRIAK ETA ERABILERA MASIBOKO EREMUAK MURRIZTEA.

EKIPAMENDUEN DESLOKALIZAZIOA

- > Zenbait ikastetxe eraikita daude jada, deslokalizatuta: Azkorri ikastetxea, institutua, Andra Mari ikastetxeak.

PARKE METROPOLITARREN MUGAKETA

> Parke metropolitarrak eta korridore berdeak ondo mugatzea.

PERTSONA ADINDUAK

> Pertsona adinduen mugikortasun-arazoak planteatzea planaren barruan.

7. UDALERRIAZ GAINDIKO ESTRATEGIA LURRALDE OSOAN.

JARDUKETA EFIZIENTEAK

> Gaur egungo Lurralde Antolamenduaren Gidalerroak zalantzan jartzea. Ez daitezela izan jarraibide eztabaidaekin.

PLANEAMENDU KOORDINATUAK

> Getxo-Berango bateratzeko arazoak daude.

8. ZEHARKAKO GAIK ERA ESPLIZITUAN INTEGRATZEA: GENEROA, HAURRAK, OSASUNA, IRISGARRITASUNA, EUSKARA ETA KLIMA-ALDAKETA.

EUSKARA

> Gure inguruko euskalkiak katalogatu eta haien erabilera babestu behar da.

1. BIODIBERTSITATEA ETA BALIO NATURALAK: jarraitutasun ekologikoa, landa-ingurunea sustatzea eta paisaia hobetzea.

1_1	Eremu naturalak, landakoak eta hirikoak lotzea , eta zatiketa ekologikoa eta paisajistikoa geldiaraztea.	
1_2	Korridore ekologikoetan hezeguneak eta baso autoktonoak berreskuratzea .	
1_3	Itsasadarren eta ibaiadarren inguruko guneeetan lurzoru hutsen balioa handitzea .	
1_4	Ibaien ibilguen eta ibaiertzen okupazioa eragozte a, ur-goraldiek eta uholdeek eragin ditzaketen kalteak minimizatzeko aldera.	
1_5	Hiri-baratzeak : lurzoru urbanizagarri gisa sailkatuta baina garatu gabe dauden nekazaritza-lurzorueta eremu potentzialak mugatzea .	
1_6	Garatu gabeko lurzoru urbanizagarria desklasifikatzeko aukera aztertzea , nekazaritza-eremu estrategikoetan nekazaritzarako balio handiko lurzoruak berreskuratze aldera.	
1_7	Produktzioarako potentziala duten eremuetan baso-sartzeak egitean, natura-baliabideak oso ahulak ez diren tokietan jartzea.	
1_8	Onura publikoko mendietan, espezie bakarreko baso-sailen ordez espezie autoktonoz osatutako basoak sortzea pixkanaka, azpiegitura berdearen korridore ekologikoei lehentasuna emanez.	

2. HIRI-EREDU OREKATUA: etxebizitzaren beharra eta eskaintza, eta jarduera ekonomikoak.

2_1	Udalerrri bakoitzean enplegu-eskaintza eta langile kopurua orekatzea.	
2_2	Hiri-eredu trinkoa eta erabilera mistoak , erabilera bakarreko eremurik gabe (lo-auzoak, merkataritza-eremu isolatuak...).	
2_3	Gaur egun behar diren baino etxebizitza gehiago planifikatutako eremuetan bizitegi-gune gisa kalifikatutako eremuak murriztea edo ezabatzea , dentsitate txikikoak, batez ere.	
2_4	Lurzoru kutsatuen kudeaketa eta lurzoruaren kalitatea lurralde-plangintzaren aurretiko faseetan integratzea, hiri-berroneratzea sustatzeko oinarriko faktore diren aldetik.	
2_5	Irisgarritasuna eta konexioak hobetzea garraio kolektiboaren bidez, oinez eta bizikletaz , hirigune finkatuak hiriaren erdialdearekin, ekipamenduekin eta azpiegiturekin lotzeko.	
2_6	Etxebizitza sozialen merkatua bultzatzea erabilera-lagapeneko etxebizitza-kooperatiben bitartez, alokairuko etxebizitza babestuen bidez...	
2_7	Etxebizitza hutsetan eta alokairuko etxebizitzetan esku hartzea , zehapen-mekanismoak ezarrita.	
2_8	Jarduera ekonomikoa bultzatzea lotura onak dituzten eremuetan eta/edo eremu estrategikoetan (intermodalitate-guneak edo irisgarritasun handiko guneak, lehentasunez berroneratzeko eremuak edo desklasifika daitezkeen lurzoruak).	
2_9	Hiriguneetan etxebizitzekin bateragarriak diren jarduera ekonomikoei eustea .	

2_1 Hurbileko merkataritza sustatzea, aldirietako merkataritzaren gainetik, eta merkataritza-gune handien azalera mugatzea.

3. Kutsatuta egon daitezkeen lurzoru estrategikoen berroneratzea.

3_1	Industria-pabiloi hutsak leheneratzea , eta erakunde publiko eta pribatuen arteko lankidetzak-estrategiak diseinatzea, industria-lurzoruen urbanizazioari eusteko.	
3_2	Lurzoru berriak industria-jardueretarako ez okupatzea , hutsik dauden lurzoruak berroneratu arte.	
3_3	Berroneratu behar diren lurzoruak identifikatzea ; bereziki, kutsatuta egon daitezkeenak.	

4. Motorrik gabeko garraio-moduak, garraio publikoa eta intermodalitatea.

4_1	Garraio publikoko geltoki intermodalen ondoan aldageltokiak aurreikustea, aldirietako aparkaleku eta guzti .	
4_2	Bilboko metropoliko hegoaldeko saihebidia (Supersur) erabiltzearen alde egitea, gaur egun A-8 autobidean dabilen trafikoa hein handi batean arintzeko.	
4_3	Aparkaleku publiko eta pribatuen eskaintza kudeatzea , autoaren erabilera beste garraiobide iraunkorrago batzuekin bateratzea bultzatzeko.	
4_4	Txartel bakarra aplikatzea garraiobide eta operadore guztiei, garraio-aldaketak errazteko eta erabiltzaileen fidelizazioa sustatzeko.	
4_5	Trenbidea garatzea, metropoliko zein kanpoko ibilbideetan , eta trenbide-sistemen funtzionamendu integratua sustatzea.	
4_6	Garraio publikoen geltokiak erabiltzaile nahikoa izan dezaten bultzatzea , hiri-eredu trinko eta mistoei esker.	
4_7	Ibilbide eta eremu berberak dituzten oinezkoak, ziklistak eta sistema motordunak bateragarriak izateko neurriak ezartzea.	
4_8	Partaidetzako diseinua, erabiltzaileen askotariko premiak aintzat hartuta: rolak, aniztasun funtzionala...	
4_9	Garraio metropolitarrerako hainbat sistema konektatzea (bizikleta, autobusa, autoa...) intermodalitate-nodo berrien bitartez.	
4_10	Bizikleta: erabiltzaileen kopurua handitzeko irtenbideak, segurtasuna hobetzea, elkarren ondoko eremuak konektatzea , jarduera ekonomikoak, ekipamenduak eta garraio publikoen geltokiak.	

5. Ondare materiala, ondare ukiezina eta paisaia: identitatearen adierazpidea, aberastasuna eta enplegua.

5_1	Hiri-paisaiatik landa-paisaiara arteko trantsizio-paisaietako erabilerak eta jarduerak erregulatzea , hirialdeen hedapena eragozte aldera, eta oinezkoak bi eremuen artean ibiltzeko erraztasunak jartzea.	
5_2	Paisaia industrialen, meatzaritzakoen eta militarren elementu eta gune bereizgarriak berreskuratzea , paisaia interpretatzeko eta memoriaren zabalkundea bideratzeko.	
5_3	Erabilera publikoaren antolaketa, habitat naturalekin bateragarria izan dadin, habitat horien balioespena helburu hartuta.	
5_4	Oso agerian daudelako edo ezaugarri formal eta erabileragatik ikusizko inpaktuak eta/edo egiturazkoak eragiten dituzten elementuak paisaian integratzea .	
5_5	Kultura-ondarearen elementu materialei eta ukiezinei (euskara, jaiak, erromeriak, kirolak eta abar) balioa ematea, zaindu beharreko identitatearen eta bizi-kalitatearen adierazpide diren aldetik.	
5_6	Herritarrek memoria kolektiboaren adierazpidetzat hartzen dituzten gune geografiko identitarioak identifikatzea.	
5_7	Arnasguneen eragin-eremua identifikatzea, eta lurraldearekiko interrelazioa bultzatzen duten komunikazio-sareak nabarmentzea.	
5_8	Herritarrek kultura eskuratzeko aukerak hobetzea , bai hirialdeetan bai landa-inguruetan.	
5_9	Ondare naturala eta kulturala garapen sozioekonomiko iraunkorraren ereduarekin bateragarria izango den aktibo bihurtzea.	
5_10	Lurralde naturalaren eta hiri-ingurunearen harrera-gaitasunarekin bat datorren garapen turistikoa planteatzea.	

6. Lehendik dauden hiri-bilbeen jarraian ez dauden ekipamendu berriak eta erabilera masiboko eremuak murriztea.

6_1	Ekipamenduak –batez ere, ikastetxeak– ez deslokalizatzea aldirietara eramateko.	
6_2	Ekipamenduen eta zerbitzuen gertutasuna bultzatzea, eta oinez, bizikletaz edo garraio kolektiboan joateko erraztasunak jartzea.	
6_3	Indarrean dagoen lurralde-plan partzialeko parke metropolitarraren edo aire zabaleko aisialdi-eremuen mugak berrikustea , baita Arenan proposatutako parkearenak ere.	
6_4	Parke metropolitarreri harrera-gaitasunaren araberako erabilerak ematea , aisia-erabilera eta natura-balioa bateratuta, eta lurzoruen jabetza kontuan hartuta.	
6_5	Pertsona adinduen behar eta eskaerak aztertzeko gizarte-ikerketak egitea.	
6_6	Hurbileko ekipamenduak aintzat hartzea, auzoko harreman-sarea, bizi-kalitatea eta osasuna sustatzeko gune diren aldetik.	

7. Udalerriaz gaindiko estrategia lurralde osoan.

7_1	Udalen jarduketan artean lehiarik ez sortzea , edo ahaleginak ez bikoiztea.	
7_2	Udalerrien planeamenduak koordinatuta idazteko eta garatzeko mekanismoak ezartzea , udalerrien arteko mugak gaindituz, behar izanez gero.	
7_3	Bilboko itsasadarraren inguruaren antolamendu global eta orekatua planteatzea.	

8. Zeharkako gaiak era esplizituan integratzea: generoa, haurrak, osasuna, irisgarritasuna, euskara eta klima-aldaketa.

KLIMA-ALDAKETA		
8_1	Klima-arriskuen eraginpean egon daitezkeen eremuak identifikatzea (bereziki kostaldeak): bero-uhartea, uholde-arriskua, itsas mailaren gorakada, baldintza geoteknikoen aldaketa...	
8_2	Azpiegitura berdea eta naturan oinarritutako irtenbideak lurraldea indartzeko, haren irauteko gaitasuna sendotzeko eta ingurumenaren aldaketetara egokitzeko.	
8_3	Nekazaritza-jarduerak dibertsifikatzea, eta nekazaritzako eta abeltzaintzako ekoizpen integratua, ekologikoa, tokikoa eta berotegi-efektuko gas gutxiago isurtzen dituena sustatzea.	
8_4	Hiriko eta aldirietako berdeguneak lotzea eta ibai-ekosistemak integratzea, bero-uharteen ondorioak murrizteko.	
OSASUNA		
8_5	Bizitegietatik gertu berdeguneak eta aisialdirako tokiak aurreikustea planeamenduan.	
8_6	Bizitegi-eremuetan eta hirien erdialdean trafikoa lasaitzeko neurriak bultzatzea.	
8_7	Enpleguaren gertutasuna eta aniztasuna sustatzea, gizarte-bazterketa arriskua murriztea eta osasunaren arloko gizarte-desberdintasunak gutxitzea.	
8_8	Oinez eta bizikletaz ibiltzeko sareak hobetzea, eta mugikortasun aktiboa eta jarduera fisikoa bultzatzea.	
GENEROA		
8_9	Eguneroko bizitzako jarduerak egiteko, bidean behar den denbora murriztea , askotariko erabilerak kokatuz eta distantziak laburtuz.	

8_10	Zenbait gizarte-taldek arriskutsutzat jotzen dituzten guneak identifikatzea (bereziki emakumeekin, pertsona adinduekin eta hurrekin lan eginez).	
HAURRAK		
8_11	Ikastetxeetako patioek hirien berroneratze-prozesuetan duten eginkizunari balioa ematea, espazio publikoan integratutako erabilera anitzeko guneak diren aldetik.	
8_12	Haurren autonomia pertsonala bultzatzea udal-ekintzen bidez.	
EUSKARA		
8_13	Euskarazko toponimoak edo terminoak erabiltzea.	
8_14	Arnasgune diren udalerrriak babestea eta sendotzea , eta lurraldearekin duten lotura sustatzea.	
IRISGARRITASUN UNIBERTSALA		
8_15	Oinarrizko ekipamendu eta baliabideak herritar guztien eskura daudela bermatzea.	
8_16	Lurraldean dauden oztopo motak identifikatzea eta aztertzea.	